

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Національна академія педагогічних наук України
Полтавська обласна рада
Мала академія наук України
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Краківська Академія імені Анджея Фрич Моджевського, Польща
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Національний коледж шкільних керівників, Великобританія
Університет Яна Кохановського в Кельцах філія в м. Пьотрков Трибунальський, Польща

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

МАТЕРІАЛИ

***Міжнародної науково-практичної конференції
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ
ДИСЦИПЛІН У СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ
(XXX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ),
присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя
до педагогічної діяльності в Новій українській школі***

25-26 травня 2023 року

м. Полтава

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Гриньова Марина Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Гура Олексій Анатолійович** – кандидат історичних наук, доцент, перший проректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Фазан Василь Васильович** – доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор, проректор із наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Гомля Людмила Миколаївна** – кандидат біологічних наук, доцент, голова ради з організації виховної діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Новописьменний Сергій Анатолійович** – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Ежи Малец** – професор, ректор Краковської Академії імені Анджея Фріча Моджевського, Краков, Польща; **Пінхасов Альберт** – ректор Аріельського Університету, Ізраїль; **Raichlin Yosef** – професор, Laboratory of Polymers, Аріельський Університет, Ізраїль; **Гриньов Роман Станіславович** – доктор фізико-математичних наук, факультет фізики Аріельського університету, Ізраїль; **Жданова-Неділько Олена Григорівна** – доктор педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Шиян Надія Іванівна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Дубінін Сергій Іванович** – доктор медичних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Дяченко-Богун Марина Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Бабенко Ірина Василівна** – кандидат педагогічних наук, ст. викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Кононець Наталія Василівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Момот Олена Олегівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXX М 54 КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 25–26 травня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 280 с.

Збірник містить матеріали, присвячені сучасним проблемам методики навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі. Для наукових працівників, викладачів, студентів, магістрантів закладів вищої освіти, учителів.

УДК 373.5.016:5+378.016:5](062)

Друкується за рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол №10 від 25.04.2023 року)

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Комп'ютерне забезпечення: Бабенко І. В.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ПРОЄКТАМИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

*Каценко А.Л., Свінцицька Н.Л., Устенко Р.Л., Шерстюк О.О., Білаш
В.П., Біланов О.С., Пілюгін А.В., Шеффер Ф.А.
Полтава, Україна*

Здебільшого проєктний менеджмент використовували у будівництві під час розробки інвестиційних проєктів. Відтак, застосування проєктної форми в освітніх процесах, зокрема у контексті пошуку нових управлінських підходів, потребує вивчення проблеми, насамперед її генетичного походження, історично утверджених сфер застосування, аналізу сучасного стану та механізмів (методів) управління проєктами (проєктного менеджменту), поширених у міжнародній та вітчизняній науково-практичній діяльності [1].

У тлумачному словнику з менеджменту поняття «проєкт» розглядається у контексті англійського слова «project» і означає задум чи план чого-небудь, наприклад створення підприємства. У цьому випадку головний акцент ставиться на прогнозований результат (організація підприємства). Розвиваючи погляд традиційного менеджменту, Інститут управління проєктами США розширює характеристику поняття «проєкту» суттєвими ознаками, зокрема визначаючи, що проєкт – це відповідне завдання з визначеними вихідними даними і програмованими результатами (цілями), які зумовлюють шляхи та засоби вирішення цих завдань. Внесення до визначення поняття характерологічних ознак вказує на цілісність проєкту та його розмежованість з проєктами-підприємствами [2,4]. Таке тлумачення підкреслює індивідуальний характер проєкту (на відміну від серійного виробничого), а, отже, вказує на ознаки новизни.

Передумовами застосування проєкту в педагогіці є саме його комплексний характер, тобто можливість охоплення такою формою роботи широкого спектру різноманітних завдань, дій тощо, а також включення різних фахівців гуманітарного знання, створення тимчасових колективів для виконання поставлених завдань та реалізації визначених цілей, що потребують злагодженості й психологічного комфорту. На підставі такого аналізу соціально-педагогічний проєкт необхідно розглядати як інноваційну форму організації освітнього середовища, в основі якого лежить комплексний характер діяльності тимчасового колективу спеціалістів в умовах активної взаємодії з оточуючим середовищем. Цей проєкт спрямований на виконання конкретно обґрунтованої мети та визначеного кінцевого результату, плану конкретних дій, обмежених конкретним проміжком часу та матеріально-фінансовими ресурсами [3].

В українській педагогічній практиці явище проєкту з'явилося в останнє десятиліття внаслідок поширення мережі інституцій громадського спрямування, метою діяльності яких стало розповсюдження міжнародних освітніх проєктів. Набутий за цей час вітчизняний досвід проєктної форми організації освітнього середовища (чи окремих її процесів) так і не став предметом вивчення та узагальнення на науково-теоретичному рівні. Лише окремі питання управління проєктами висвітлювалися у фахових виданнях. Серед фундаментальних робіт особливої уваги заслуговує навчальний посібник І. Підласого, в якому акцентована увага на предметі педагогічної

діагностики, методах логічного аналізу й експертної оцінки діяльності вчителя, прогнозування її наслідків [5].

Враховуючи новітні підходи у практиці проектної діяльності, необхідно розглядати управління освітніми проектами як розробку ідеальної моделі системи управління, де сконцентровані її пріоритетні напрями. На користь такого підходу свідчать переваги, що практично задекларували свої можливості: 1) мобільність реагування на зміни навколишнього середовища (досягнення у галузі інформаційних технологій, орієнтація на суб'єкт-суб'єктні взаємодії в освітньому процесі, ідеологічні зміни в суспільстві як потреба перегляду змістовного компоненту навчання тощо); 2) концентрація зусиль професійно активних фахівців різних галузей наукового і практичного знання для одночасного «прориву» у пріоритетних напрямках; 3) підвищення рівня особистої відповідальності кожного члена тимчасового колективу за досягненні результати; 4) залучення та розподіл матеріально-технічних та фінансових ресурсів безпосередньо при реалізації окремого проекту.

Однак подібна цілісність в розробці та організації процесу управління освітніми проектами можлива лише за таких умов: злагодженої організації всіх ланок системи управління, зведення до мінімуму імпровізаційних моментів; наявності даних щодо аналізу існуючого стану соціально-педагогічної проблеми; володіння новітніми технологіями управління, що відповідають специфічним вимогам проекту; підготовки керівників проектів та спеціалістів, здатних забезпечити оптимальний рівень досягнень; інформаційної забезпеченості учасників проектної діяльності; створення системи заходів для поширення практики проектної організації освітнього середовища [6,7].

Враховуючи той факт, що управління педагогічними проектами є процесом цілеспрямованих змін, що відбуваються за заздалегідь визначеними параметрами, необхідна відповідна послідовність впровадження таких змін. Ці елементи послідовності представляють собою етапи управлінських дій:

- передпроектний – передбачає вивчення та аналіз існуючого стану об'єкту, що потребує змін;
- власне проект – визначає основні ідеї, мету, низку заходів, терміни реалізації, критерії змін, механізми вивчення ефективності, фазове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення;
- планування – передбачає розробку плану роботи поетапно (місячний, семестровий, річний план);
- моніторинг якості проекту – ставить за мету розробку та організацію системи вивчення його поточних результатів, математично-графічного оформлення, аналізу динаміки змін;
- постпроектний (заключний) – націлений на поширення набутого інноваційного досвіду та прогнозування.

Водночас потребує уточнення погляд на організацію управління освітніми проектами як такої, що створює комфортні умови для спільної діяльності різних спеціалістів. Тому особливий акцент необхідно ставити на таку систему управління, яка буде враховувати не лише окремі чинники, але і їх інтегративну взаємодію. Таким чином, ідея проекту в освіті викликана кардинальними потребами змін у педагогічній практиці та теорії в напрямку формування інноваційно-розвивального середовища в освіті.

Список використаних джерел:

1. Лебедик Л. В. Критерії готовності майбутнього викладача до проектування дидактичних систем / Л. В. Лебедик // Зб. наук. пр. ПНПУ імені В.Г.Короленка. – Випуск 69. – Наукове видання «Педагогічні науки». – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. –С. 69-73.
2. Свінцицька Н. Л. Організація дистанційного навчання з дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, Н. О. Корчан, В. Г. Гринь [та ін.] // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / за заг. ред. проф. М.В.Гриньової. – Полтава : Астра, 2021. – С. 276–278.
3. Свінцицька Н. Л. Особливості організації самостійної роботи іноземних студентів з дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, І. В. Когут, В.П. Білаш [та ін.] // The world of science and innovation : proceedings of X International Scientific and Practical Conference, London, United Kingdom, 5-7 May, 2021. – London : Cognum Publishing House, 2021. – P. 709–719.
4. Свінцицька Н. Л. Особливості становлення ціннісних орієнтацій у майбутніх лікарів / Н. Л. Свінцицька, Ю. М. Северин, Р. Л. Устенко [та ін.] // Технології здоров'язбережування в сучасних закладах освіти України: проблеми та перспективи : матеріали Всеукр. студ. наук - практик. конф. / за заг. ред. О.О.Момот, Ю. В. Зайцевої, Ю. В. Солохи [та ін.]. – Полтава : Сімон, 2019. – С. 104–109.
5. Свінцицька Н. Л. Профілактичні заходи щодо виникнення професійного вигорання у викладачів закладів медичної освіти / Н. Л. Свінцицька, І.В.Когут, А. Л. Каценко [та ін.] // Синергетичний підхід до проектування життєвого простору особистості : зб. наук. матеріалів Міжнарод. наук.-практик. онлайн-конф. (27-28 квітня 2021 р., м. Полтава). – Полтава, 2021. – С. 260–263.
6. Свінцицька Н. Л. Формування клінічного мислення студентів англійської форми навчання під час вивчення дисципліни «Анатомія людини» / Н.Л.Свінцицька, О. О. Шерстюк, Р. Л. Устенко [та ін.] // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах : матеріали наук.-практик. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2016 р. – Полтава, 2016. – С. 189–190.
7. Стрельников В. Ю. Проектування змісту навчання з метою його інтенсифікації / В. Ю. Стрельников // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: «Педагогічні науки». – м.Старобільськ. – № 6 (303) жовтень 2016. – Частина I. – С. 50-57.

**ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ПРОЄКТАМИ У
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ****Каценко А.Л., Свінцицька Н.Л., Устенко Р.Л., Шерстюк О.О.,
Білаш В.П., Біланов О.С., Пілюгін А.В., Шеффер Ф.А.26****ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ НА
АДАПТАЦІЮ ТА ЗАСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ ЗДОБУВАЧАМИ
ОСВІТИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ****Корчан Н.О., Писарська Д.С., Гринь В.Г.,
Підлужна С.А., Свінцицька Н.Л., Каценко А.Л.29****СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ В МУЗЕЙНИХ ПРОСТОРАХ
ПОЛТАВЩИНИ****Андрух Л.О.33****ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ХІМІЇ****Андрушкевич В.О.35****РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ В ПОПЕРЕДЖЕННІ ПОРУШЕНЬ ЗОРУ В УЧНІВ****Артюх А.І.37****ЛЮДИНОЗНАВЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА
ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ****Бабенко І. В., Захарова В.В.39****ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПОВАГИ ДО АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ПРАВА НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ****Бабенко І.В.42****ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В ЗЗСО****Бабич В. Г.45****МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
МАГІСТРАТУРИ****Барбінова А.В.47****ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПІД ЧАС УРОКІВ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ****Барбінова А.В., Кульга М.О.49****ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ У КУРСІ БІОЛОГІЇ ТА
ПРИРОДОЗНАВСТВА СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ****Барбінова А.В., Максимчук В.Ю.51****ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ЗДОБУВАЧІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ) ОСВІТИ****Барбінова А.В., Сазонова В.І.53**